

Peněžní ústavy, finanční produkty

VY_32_INOVACE_06_116

Projekt MŠMT	EU peníze středním školám
Název projektu školy	ICT do života školy
Registrační číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0771
Šablona	III/2
Sada	06
Anotace	Peněžní ústavy, finanční produkty
Klíčová slova	Peněžní ústavy, úrok, úvěr, lichva
Předmět	Občanská nauka
Autor, spoluautor	Jiří Černý
Jazyk	Čeština
Druh učebního materiálu	Výklad
Potřebné pomůcky	PC, dataprojektor
Druh interaktivity	Výklad pomocí prezentace
Stupeň a typ vzdělávání	Střední škola
Cílová skupina	2. ročník, žáci 16 – 17 let, Mechanik opravář (obory H)
Speciální vzdělávací potřeby	ne
Zdroje	viz poslední strana nebo SŠST Ústí nad Labem, Čelakovského 5

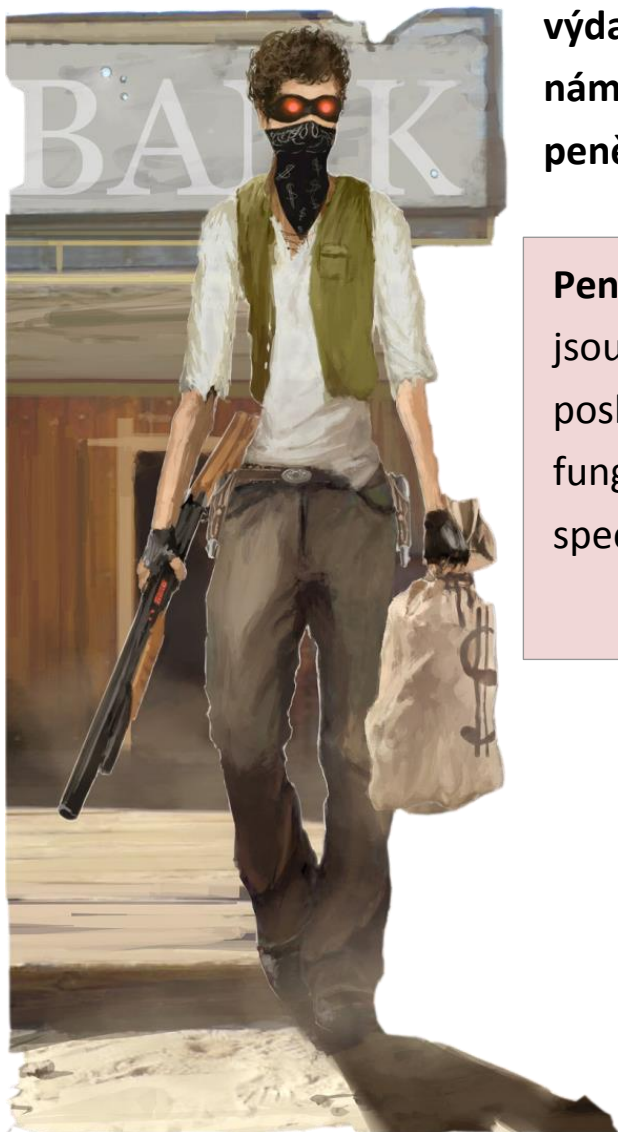
PENĚŽNÍ ÚSTAVY A FINANČNÍ PRODUKTY

V předchozí hodině jsme si povídali o rodinných rozpočtech, osobních příjmech, výdajích, přebytcích a také schodcích. Nyní je čas zaměřit se na instituce, které nám mohou pomoci rodinný rozpočet spravovat. Asi tušíte, že řeč bude o peněžních ústavech.

Peněžní ústavy jsou instituce, které jsou určeny k obchodování s penězi a k poskytování finančních služeb. Peníze fungují jako oběživo a jsou v podstatě specifickým druhem zboží.

**Peněžní ústavy
zejména**

- **přijímají a opatrují vklady**
  - **půjčují peníze**
- **nakupují a prodávají peníze cizích měn**
- **uskutečňují peněžní operace**

Pokud si půjčíte peníze, počítejte s tím, že budete muset zaplatit tzv. úrok. Je zcela běžné platit úrok v peněžních ústavech, ale čím dál častěji se setkáváme s tím, že úrok po vás může chtít třeba i známý, od kterého jste si peníze půjčili. Abyste pochopili proč tomu tak je, musíme si tento pojem nejdříve vysvětlit.

ÚROK

je peněžitá odměna za půjčení peněz. Věřitel, který může dočasně postrádat nějakou finanční částku, ji půjčí dlužníkovi, jenž s ní může disponovat; jinými slovy věřitel poskytne dlužníkovi úvěr. Do určité sjednané lhůty musí být zapůjčená částka – nazývaná jistina – navrácena spolu s navýšením, úrokem.

Fakticky je úrok projevem časové preference. Lidé obvykle preferují spotřebu dříve před později, tedy chtějí věci užívat hned a ne na ně nejprve našetřit. Úrok je tedy v podstatě částka navíc, kterou platíte za to, že věc užíváte dřív, než jste na ni našetřili.

než jste na ni našetřili.

navíc, kterou platíte za to, že věc užíváte dřív, než jste na ni našetřili. Úrok je tedy v podstatě částka navíc, kterou platíte za to, že věc užíváte dřív, než jste na ni našetřili.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

je instituce zřízená státem, která má kontrolní úlohu nad ostatními bankami. Vydává peníze a reguluje jejich množství v oběhu.

Úvěr je formou dočasného postoupení zboží nebo peněžních prostředků (půjčka) věřitelem, na principu návratnosti, dlužníkovi, který je ochoten za tuto půjčku po uplynutí nebo v průběhu doby splatnosti zaplatit určitý úrok ve formě peněžité prémie.

KOMERČNÍ (obchodní) BANKY

jsou soukromé společnosti se zaměřením na zisk.

- * zprostředkovávají placení převodu**
- * poskytují úvěry (půjčka)**
- * přijímají vklady**

POZOR NA LICHVU

Lichva neboli úžera je obecně závazek nepřiměřený k zisku závazkem získaným. Nejčastějším příkladem jsou půjčky s velkými nebo dokonce obrovskými úroky, třeba i 100 % za každý den.

Zajímavou informací je skutečnost, že podle českého zákona je lichva trestný čin, jehož se dopustí ten, kdo zneužívá něčí rozumové slabosti, tísně, nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, nebo kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe převede. Český zákon však nestanovuje žádnou procentuální hranici, od které by půjčka byla považována za lichvu a tak jsou nabízeny půjčky s RPSN i přes 4000%. Dejte si na takové půjčky velký pozor.

Adriana je žákyní naší školy. Dojíždí do školy z blízké obce. Dostává od rodičů týdenní kapesné ve výši 250,- Kč. Její měsíční příjem je tedy 1 000,- Kč. Peníze dostává na kino, provoz mobilu, svačinky ve škole a na kosmetiku. Ostatní výdaje (doprava, stravenky ve škole atd.) jí hradí rodiče. Zkus sestavit tabulku jejího osobního příjmu.

Co jsou to peněžní ústavy a čím se zabývají? Zkus nějaké vyjmenovat.

Obě slova se týkají půjčování peněz a obě začínají na "ú". Co znamenají a jaký mají vzájemný vztah?

Obrazový materiál je majetkem autora a pochází z jeho vlastního archivu.